

a hnid. Stejně jako u pediculosis capitis se používají insekticidní mýdla a šampóny s obsahem 1% malathionu nebo 1–5% permethrinu. Přípravky se aplikují na celý kožní povrch, protože se veš může přemístit na jiná ochlupená místa těla. Lokální externa je doporučováno aplikovat opakovaně za 6–12 týdnů. Hnidy je možné odstranit mechanicky vyčesáním.

Svrab (Scabies)

Je poměrně časté parazitární onemocnění, které se přenáší pohlavním stykem, nepřímo prádlem, pokrývkami v hotelích a ubytovnách. Původcem je *Sarcoptes scabiei*. Samička vytváří chodbičky v rohové vrstvě kůže. Svrab **podléhá hlášení** infekčního onemocnění.

Inkubační doba je 14–21 dní.

Výskyt: Od roku 2007 docházelo k mírnému nárůstu počtu případů svrabu v ČR. V roce 2019 byl celkový počet hlášených případů 3 570, během prvního covidového roku 2020 došlo k poklesu počtu případů na 2 382. Od roku 2021 počet hlášených onemocnění za rok opět roste (celkem 3 306), v roce 2022 se celkový počet onemocnění zvýšil na 5 276 a v roce 2023 na 9 167 za rok. Věkové rozložení onemocnění u dětí a dospívajících v daných letech ukazuje tabulka č. 6.

Klinické projevy: Onemocnění se projevuje dvěma drobnými světlečervenými papulkami blízko u sebe v oblasti tenké ků-

Tab. 6. Počty hlášených onemocnění svrabu u dětí a dospívajících

Rok	Věkové skupiny				
	0	1–4 roky	4–9 let	10–14 let	15–19 let
2018	40	202	278	265	300
2019	59	224	339	342	305
2020	34	133	178	233	293
2021	48	178	276	307	428
2022	70	307	415	548	796
2023	108	529	926	1038	1571

Zdroj: Výskyt vybraných hlášených infekcí podle věkových skupin v České republice v letech 2018–2023

Zdroj: ISIN 2018–2023 – dle data vykazání

<https://szu.cz/publikace-szu/data/infekce-v-cr/rok-2023/>

že (meziprstí, předloktí, přední axilární řasy, okolí bradavek a pupku, hýždě, penis, labia). Chodbičky jsou viditelné málo. Intenzivně svědí, zejména po zahřátí v posteli. Při škrábání dochází k sekundární impetiginizaci.

Diagnostika: Klinický obraz. Mikroskopické vyšetření ze vzorku seškrábnutého povrchu kůže skalpelem. Dermatoskopické vyšetření nebo kožní biopsie k identifikaci roztoče. Odpověď na léčbu.

Terapie: Užívá se sirná mast (sulphur praecipitati) – u dospělých 10–20% sirná vazelína, u dětí 2,5–5%. Aplikuje se 1x za 24 hodin, tři po sobě následující dny, poté se kúra ukončuje koupelí. Sirná mast je nejbezpečnější pro novorozence a těhotné. Novější léčbou je permethrin (InfectoScab 5% mast). Po koupeli se mast aplikuje na celé tělo od hlavy směrem dolů (u dětí mladších 5 let se neaplikuje na hlavu pro riziko iritace), nechá se působit 8 ho-

din, poté následuje opět koupel. Doporučuje se opakovat aplikaci masti ještě jednou po týdnu (zejména při zasažení dlaní a plosek). Mast je možné užívat u dětí od 2 měsíců věku. Při aplikaci sirné masti i permethrinu se klade důraz na aplikaci do oblasti mezi prsty, kožních záhybů, třísel, hýždí, pupku a hlavy.

K celkové léčbě se užívá antihelmintikum ivermektin, který není však v ČR registrován. Užívá se při epidemiích ve zdravotnických a sociálních zařízeních a u scabies norvegica. Dávkování jen 200 µg/kg p. o. 1. a 8. den. Je kontraindikován u dětí do pěti let, těhotných a kojících žen.

Léčí se všechny osoby, které přišly do styku s nemocným. Nezbytná je asanace prostředí. Oblečení a ložní prádlo je nutné vyvařit a přezehlit. Ostatní pokrývky, matrace aj., které nelze vyvařit, je nutné nechat projít mrazem 48 hod.

LITERATURA

- Štokr J, et al. Dermatovenerologie. Praha: Galén; 2008.
- Vosmík F, et al. Dermatovenerologie. Praha: Karolinum; 1999.
- Jirásková M, et al. Dermatovenerologie. Praha: Karolinum; 2003.
- Resl V, Voltr J, Pizinger K. Venerologie. Praha: Karolinum; 1993.
- Pohlavní nemoci 2012. Praha: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR; 2013.
- Infekční nemoci 2012. Praha: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR; 2013.
- Parazitární kožní choroby a jejich léčba. Dermatol. praxi. 2010;4(4):192-194.

- Galský J, Hobstová J. Chlamydiové infekce – diagnostika a léčba. Doporučený postup Společnosti infekčního lékařství České lékařské společnosti J. E. Purkyně. Available from: <https://infektologie.cz/DopChlam12.htm>.
- Sexually transmitted infections in Europe 1990–2010. European Centre for Disease Prevention and Control. Stockholm; June 2012.
- Available from: www.venerologie.cz.
- Available from: sc.wikipedia.org.
- Available from: www.szu.cz/tema/prevence/chlamydi-ove-infekce-v-kostce.
- Jana Hercogová, et al. Klinická dermatovenerologie. Pra-

ha: Mladá fronta, a.s.; 2019.

- Výskyt vybraných hlášených infekcí podle věkových skupin v České republice v letech 2018–2023. Zdroj: ISIN 2018–2023 – dle data vykazání. Available from: <https://szu.cz/publikace-szu/data/infekce-v-cr/rok-2023/>.
- Výroční zpráva o výskytu a šíření HIV/AIDS v ČR v roce 2022. Available from: <https://szu.cz/publikace-szu/data/vyskyt-a-sireni-hiv-aids/zpravy-o-vyskytu-a-sireni-hiv-aids-za-rok-2022/>.
- Statistická data výskytu onemocnění gonorrhoea, syphilis, ulcus molle, chlamydiových infekcí v posledních letech. SZÚ (na vyžádání).